sent, moved with both children to Czechia, where they received temporary protection. The daughter later returned to Ukraine and, having reached 14, chose to live with her father, so her residence was not decided by the courts. The son was brought to Ukraine for a visit in August 2023; the father did not return him as promised in writing and enrolled him in a local lyceum, after which, according to the father, the mother took the boy back abroad. The guardianship authority of the Rivne City Council found it appropriate for the son to live with his mother, noting that he attends primary school in Czechia and keeps in touch with his father online. The father argued that this opinion was unfounded and that the mother had no independent income. The Supreme Court held that the lower courts had assessed the guardianship opinion together with all evidence, including video recordings of the mother's conversation with the son and a specialist psychologist's opinion, which, given the child's young age and its advisory nature, did not outweigh other evidence of the child's best interests. The Court stressed that the other parent retains parental rights and duties. The case is instructive on the evidential weight of psychological opinions in custody disputes.

Keywords: child's place of residence, best interests of the child, guardianship authority, psychologist's opinion, custody dispute, temporary protection, parental rights, Civil Cassation Court, Supreme Court of Ukraine.

Першоджерело: *Верховний Суд, Касаційний цивільний суд (колегія суддів Першої судової палати). Касаційний перегляд від 04.08.2026 рішення Рівненського міського суду Рівненської області від 17.11.2025 та постанови Рівненського апеляційного суду від 28.04.2026 у справі про визначення місця проживання дітей. Реферат оприлюднено в журналі 04.09.2026.*

References

1. Rivnenskyi miskyi sud Rivnenskoi oblasti. Sprava pro vyznachennia mistsia prozhyvannia ditei: Verkhovnyi Sud pidtverdyv zakonnist rishennia Rivnenskoho miskoho sudu [A Case on Determining Children's Place of Residence: The Supreme Court Upheld the Lawfulness of the Decision of the Rivne City Court] : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2026. Vol. 11, No. 5 (65). URL: https://expertize-journal.org.ua/all-news/19339-sprava-pro-viznachennya-miscya-prozhivannya-ditej-verhovnij-sud-pidtverdiv-zakonnist-rishennya-rivnenskogo-miskogo-sudu (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

Верховний Суд (Пленум)

ПЛЕНУМ ВЕРХОВНОГО СУДУ ЗВЕРНУВСЯ ДО КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ЩОДО НАЛЕЖНОГО ФІНАНСУВАННЯ СУДДІВСЬКОЇ ВИНАГОРОДИ[1]

Реферат. Пленум Верховного Суду 11 вересня 2026 року розглянув ситуацію з виплатою суддівської винагороди після набрання чинності змінами до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» і постановою № 20 затвердив звернення Верховного Суду до Кабінету Міністрів України про необхідність дотримання Конституції України та практичної реалізації закону, яким змінено закони «Про судоустрій і статус суддів» і «Про Вищу раду правосуддя» щодо декларацій доброчесності та родинних зв'язків судді, у частині фінансового забезпечення суддівської винагороди. Приводом стали звернення місцевих та апеляційних судів з різних регіонів: після змін, чинних з 25 червня 2026 року, фінансового ресурсу для виплати винагороди в установленому законом розмірі не забезпечено. Законом № 4905-IX передбачено, що базовий розмір посадового окладу судді обчислюється з прожиткового мінімуму для працездатних осіб, установ-

леного законом про Державний бюджет України на відповідний рік, проте для реалізації цих положень у місцевих та апеляційних судах потрібне фінансування. Пленум розглядає проблему ширше, ніж питання розміру оплати: ідеться про належне виконання закону та одну з гарантій незалежності суддів. Визнаючи об'єктивну складність бюджетної ситуації в умовах війни, Пленум наголосив, що закон, який набрав чинності, має виконуватися, а відсутність заздалегідь передбаченого ресурсу не повинна фактично відкладати реалізацію встановлених гарантій. Кабінет Міністрів просять забезпечити виконання закону та знайти фінансовий механізм виплати суддям місцевих і апеляційних судів винагороди в належному розмірі, зокрема опрацювати використання коштів спеціального фонду державного бюджету; ресурс на 2026 рік має покрити й різницю у винагороді, що утворилася з 25 червня. Пленум застеріг, що невирішення проблеми може спричинити значну кількість однотипних судових спорів і додаткове навантаження на судову систему, а фінансування місцевих та апеляційних судів, які щодня забезпечують доступ до правосуддя в умовах війни, потребує системного вирішення. Постанову підписали Голова Верховного Суду Станіслав Кравченко та секретар Пленуму Дмитро Луспеник. Для адвокатів, судових експертів та інших учасників процесу документ важливий як свідчення ризиків для стабільної роботи судів першої та апеляційної інстанцій.

Ключові слова: Пленум Верховного Суду, суддівська винагорода, незалежність суддів, фінансування судів, Кабінет Міністрів України, Закон «Про судоустрій і статус суддів», Закон № 4905-IX, прожитковий мінімум, спеціальний фонд державного бюджету, місцеві та апеляційні суди.

The Plenum of the Supreme Court Appealed to the Cabinet of Ministers of Ukraine for Proper Funding of Judicial Remuneration

Verkhovnyi Sud (Plenum).

Abstract. Adequate remuneration of judges is one of the statutory guarantees of judicial independence in Ukraine, and its funding has become a pressing issue during the war. On 11 September 2026 the Plenum of the Supreme Court considered the payment of judicial remuneration after amendments to the Law of Ukraine "On the Judiciary and the Status of Judges" entered into force and, by Resolution No. 20, approved an appeal of the Supreme Court to the Cabinet of Ministers of Ukraine concerning compliance with the Constitution and the practical implementation of that legislation as regards funding of judges' pay. The appeal responds to complaints from local and appellate courts in various regions that, since the changes took effect on 25 June 2026, no funds have been provided to pay remuneration at the statutory level. Under Law No. 4905-IX, a judge's base salary is calculated from the subsistence minimum for able-bodied persons set by the annual State Budget Law, which requires corresponding financing of local and appellate courts. Acknowledging that wartime budget constraints are objective, the Plenum insisted that a law in force must be implemented and that the lack of preplanned resources cannot postpone statutory guarantees. It asked the Government to find a financial mechanism to pay judges of local and appellate courts in full, including by examining the use of the special fund of the State Budget, with 2026 allocations also covering the arrears accrued since 25 June 2026. The Plenum warned that failure to act could generate numerous identical lawsuits and an additional caseload, and called for a systemic solution to court funding. The resolution was signed by the President of the Supreme Court and the Secretary of the Plenum.

Keywords: Plenum of the Supreme Court, judicial remuneration, judicial independence, court funding, Cabinet of Ministers of Ukraine, Law on the Judiciary and the Status of Judges, Law No. 4905-IX, subsistence minimum, State Budget special fund, local and appellate courts.

Першоджерело: *Верховний Суд. Пленум Верховного Суду звернувся до Кабінету Міністрів України щодо належного фінансування суддівської винагороди. Судова влада України. Реферат оприлюднено в журналі 16.09.2026.*

References

1. Verkhovnyi Sud (Plenum). Plenum Verkhovnoho Sudu zvernuvsia do Kabinetu Ministriv Ukrainy shchodo nalezhnoho finansuvannia suddivskoi vynahorody [The Plenum of the Supreme Court Appealed to the Cabinet of Ministers of Ukraine for Proper Funding of Judicial Remuneration] : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2026. Vol. 11, No. 5 (65). URL: https://expertize-journal.org.ua/all-news/19426-plenum-verhovnogo-sudu-zvernuvsya-do-kabinetu-ministriv-ukrayini-shodo-nalezhnogo-finansuvannya-suddivskoyi-vinagorodi (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

Сьомий апеляційний адміністративний суд

ЕКОПИТАННЯ У ПРАВОВОМУ ПОЛІ: ВЕРХОВНИЙ СУД ЗАХИСТИВ ПРИБЕРЕЖНІ СМУГИ У ГЕНЕРАЛЬНИХ ПЛАНАХ[1]

Реферат. Чи може місцева рада дозволити забудову берегової лінії, просто затвердивши це в генеральному плані? Касаційний адміністративний суд у складі Верховного Суду дав негативну відповідь, ухваливши остаточне рішення у справі № 560/3069/25 щодо планування території смт Стара Ушиця; огляд справи підготував відділ узагальнення судової практики Сьомого апеляційного адміністративного суду. У березні 2015 року Староушицька селищна рада Кам'янець-Подільського району затвердила генеральний план селища, який не врахував 100-метрової прибережної захисної смуги лівого берега Дністровського водосховища, встановленої державним проєктом ще 1986 року, і відніс ці землі водного фонду до функціональних зон житлової садибної та рекреаційної забудови. Фактично це відкривало шлях до виділення приватних ділянок і зведення капітальних споруд біля урізу води. Заступник керівника Хмельницької обласної прокуратури звернувся з позовом про визнання рішення ради протиправним і нечинним; суди першої та апеляційної інстанцій позов частково задовольнили, скасувавши генплан у частині, що дозволяла забудову берегів. У касаційній скарзі рада заперечувала право прокурора на позов, вважаючи, що воно належить лише Державній інспекції архітектури та містобудування України (ДІАМ). Верховний Суд з цим не погодився: ДІАМ здійснює архітектурно-будівельний нагляд, але закон не надає їй права оскаржувати генеральні плани з екологічних підстав; коли уповноваженого органу немає, а порушником є сама рада, прокурор має право самостійно звернутися до суду для захисту суспільних інтересів, і процедуру попереднього повідомлення ради він дотримав. У матеріально-правовому аспекті суд підкреслив імперативність мінімальної ширини прибережної смуги 100 метрів для великих річок і водосховищ (ст. 88 Водного кодексу України, ст. 60 Земельного кодексу України), обов'язок відображати такі смуги в містобудівній документації як окремі зони з обмеженим режимом використання та неможливість змінити законний водоохоронний режим рішенням ради. Позиція суду утверджує пріоритет права громадян на безпечне довкілля, чисту воду й вільний доступ до водойм над інтересами приватної за-